

KUOPIO-JUKOLA 2014 – Toimitsijatiedotteen 5 liite

SUUNNISTUSSANASTOA

Haluat tutustua suunnistuksen saloihin, vaan termistö aiheuttaa pään vaivaa? Lajin harrastajat viljelevät sanoja joiden merkitys ei ummikolle välttämättä ihan heti aukea. Tämän lyhyen suunnistussanaston avulla pääset alkuun. Rastipukki ei siis olekaan siksakkaa juokseva vuohi eikä itkumuuri sydänsurujaan purkavan pakopaikka...

Emit

Elektroninen leimausjärjestelmä. Rastilla käydessään suunnistaja käyttää oman Emit-kilpailukorttinsa rastin Emit -leimasimessa. Kilpailukorttiin rekisteröityy rastin koodi ja rastillakäyntiaika. Kilpailun jälkeen kilpailukortilla olevat leimausten aikatiedot siirretään lukuleimasimen avulla tulospalvelujärjestelmään.

Emit- tarkistusliuska, -lappu, -pahvi, -kortti

Pahvinen kortti, joka kiinnitetään Emit-kortin taakse varmistamaan kilpailijan rastileimauksen. Rastilta jää leimasimen piikin jälki korttiin, josta tarvittaessa varmistetaan kilpailijan rastilla käynti.

Hajontamenetelmä

Ratamestarin käyttämä menetelmä, jolla kilpailijajoukko hajotetaan rasteille eri järjestyksessä. Hajonnasta riippumatta kilpailijat, tai viestissä joukkue, suunnistavat lopulta tasapuolisesti täsmälleen samat rastivälit.

Itkumuuri

Järjestäjän osoittama paikka, jossa kilpailijalla on mahdollisuus selvittää omaan suoritukseen liittyviä epäselvyyksiä: väärällä rastilla käynti, välistä jäänyt rasti.

Kartan suuntaaminen

Kartan kääntäminen kädessä – yleensä kompassin avulla – pohjois-eteläsuuntaan. Tavallisesi kartan yläreuna osoittaa tällöin kohti pohjoista.

Kielletty alue

Järjestäjän suunnistusalueen ulkopuolelle rajaamat alueet ja suunnistuksen lajisääntöjen mukaiset, aina kielletyt alueet, kuten tontit ja viljellyt pellot.

Levykompassi

Perinteinen kompassimalli, jossa neularasia on asennettu suorakaiteen muotoiseen levyyn. Kompassinarulla ranteeseen kiinnitettyä levykompassia pidetään kämmenessä ja sillä on mainio suunnistaa suunnassa pitkiäkin välimatkoja.

Mallasrasti

Suunnistushenkinen olutpubi. Yleensä avoinna vain Jukolan viestissä.

Metsäkirkko

Suunnistushenkinen hiljentymispaikka. Yleensä rakennettu Jukolan viestin kilpailukeskuksen läheisyyteen.

Optimireitti

Nopein reitti kahden rastipisteen välillä.

Peukalokompassi

Kompassityyppi, jossa pieneen pohjalevyyn kiinnitettyä neularasiaa pidetään peukalossa kartan päällä. Peukalokompassin avulla suunnistaminen perustuu vahvasti oikein suunnatun kartan ja maastohavaintojen yhdistämiseen.

Pummi

Tilanne, jossa suunnistussuoritus ei suju, kuten oli suunniteltu. Matkan varrelle tulee yllättäviä ylimääräisiä kiemuroita. Pummi on kaikkien suunnistussuoritusten jälkeisten spekulatioiden äiti.

Rastimääräite

Kuvallinen selite, joka kertoo suunnistajalle rastilipun tarkan sijainnin tarkemmin kuin pelkkä kartan karttamerkki. Esimerkiksi kivi, korkeus 2 metriä, itäsiivu.

Rastipukki

Rastipisteeseen puusta rakennettu "teline", johon emit -leimasin on kiinnitetty.

Rastipiste

Se maastonkohta, johon rasti on sijoitettu, esimerkiksi kivi tai jyrkänne.

Rehuteline

Riistan talviruokintakatos. Karttaan merkittyinä voivat olla myös rastipisteinä

Reittihärveli

Reittihärveli on suunnistusaiheinen Internet-sovellus, jossa omaa suunnistusta ja reitinvalintoja voi verrata muiden toteutuksiin. Reittihärveliä piirretään suunnistusradalle oma reitti, sovellus näyttää toteutuneet rastivälit. Animaatiossa nähdään valittujen suunnistajien reitit ja etenemismuutokset.

Suppa

Suppa on jääkauden sulamisvaiheen aikana harjualueille muodostunut, usein pyöreä painanne. Suppa voi olla laakea ja matalahko tai jyrkkäreunainen ja melko syvä monttu.

Suunnassa kulku

Suunnistajan eteneminen ottamansa kompassisuunnan mukaisesti.

Virheellinen leima

Suunnistaja on käynyt väärällä rastilla. Emit-rastileima ei vastaa oikean radan leimaa.

Yösuunnistus

Suunnistaminen pimeässä. Eroa normaalisuunnistuksesta vain siinä, että kilpailija käyttää otsavaloa ja rasteilla on yleensä normaalien rastilippujen lisäksi pienet heijastimet.

Koonnut: Kuopio-Jukola 2014/Sari Jetsonen
www.jukola.com/2014